

**Majandus- ja kommunikatsiooniministri 1. detsembri 2009. a määruse nr 118
„Tehnilised nõuded sagedusloa alusel kasutatavatele raadioseadmetele“ muutmise
määruse eelnõu seletuskiri**

1. Sissejuhatus

1.1. Sisukokkuvõte

Määrus kehtestatakse elektroonilise side seaduse¹ (ESS) § 120² lõike 2 alusel.

Määruse muutmise tingib vajadus ühtlustada majandus- ja kommunikatsiooniministri 1. detsembri 2009. a määruses nr 118 „Tehnilised nõuded sagedusloa alusel kasutatavatele raadioseadmetele“² (edaspidi *kehtiv määrus*) sagedusalade kättesaadavus ja kasutustingimused ning viia raadioseadmete tehnilised nõuded kooskõlla:

- Euroopa Postside ja Telekommunikatsioonidministratsioonide Konverentsi (pr Conférence Européenne des Administrations des Postes et des Télécommunications, edaspidi CEPT) ning Elektroonilise Side Komitee (ingl Electronic Communications Committee, edaspidi ECC) uute ja muudetud otsuste ja soovitusetega;
- Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu (ingl International Telecommunication Union, edaspidi ITU) põhikirja ja konventsiooni täiendavate raadioeeskirjadega³ (edaspidi *raadioeeskirjad*) ja ITU soovitusetega ning
- Euroopa Komisjoni uute otsustega.

Määruse muudatusega kehtestatakse tehnilised nõuded nende raadiosideteenistuste raadioseadmetele, mida kasutatakse ESSi kohaselt antava sagedusloa alusel, kuid millele ei olnud kehtivas määruses nõudeid kehtestatud. Määruse muudatused on kajastatud määruse lisades 1–5 ja 7. Kuivõrd määruse lisad on esitatud tabeli kujul, esitatakse selguse huvides lisad tervikuna uuesti.

1.2. Eelnõu ettevalmistaja

Määruse eelnõu ning seletuskirja on koostanud Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti sagedushalduse osakonna peaspetsialist Andres Teeäär (667 2094, andres.teeaar@ttja.ee) ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi (edaspidi MKM) sideosakonna peaspetsialist Liisi Moks (639 7665, liisi.moks@mkm.ee).

Eelnõule juriidilise ekspertiisi on teinud MKMi õigusosakonna õigusnõunik Ragnar Kass (ragnar.kass@mkm.ee).

Eelnõu ja seletuskirja on keeleteimetanud Justiitsministeeriumi õigusloome korralduse talituse toimetaja Airi Kapanen (5307 4485, Airi.Kapanen@just.ee).

1.3. Märkused

Eelnõu ei ole seotud muu menetluses oleva eelnõu ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Lähtudes peaministri 19. aprilli 2023. a korralduse nr 25 „Ministrite pädevus ministeeriumi juhtimisel ja ministrite vastutusvaldkonnad“ punktist 6 kuulub majandus- ja

¹ RT I, 20.12.2022, 10.

² RT I, 16.10.2021, 2.

³ Rahvusvahelise Telekommunikatsiooni Liidu põhikirja ja konventsiooni täiendavad raadioeeskirjad (ingl ITU Radio Regulations) 2020. [www] <https://www.itu.int/pub/R-REG-RR>

infotehnoloogiainistri vastutusvaldkonda telekommunikatsiooni valdkond. Seega, ESS-is sätestatud volitusnormide alusel määrusi annab, muudab ja tunnistab kehtetuks valdkonna eest vastutav minister ehk majandus- ja infotehnoloogiainister.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määruse eelnõu koosneb kahest punktist.

Eelnõu punkt 1

Määruse normitehnilist märkust täiendatakse viitega Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2022/2380⁴, millega muudetakse direktiivi 2014/53/EL⁵ raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta.

Eelnõu punkt 2

Kehtiva määruse lisad 1–5 ja 7 uuendatakse ja viiakse kooskõlla Euroopa Komisjoni otsustes ning CEPTi ECC otsustes ja soovitustes esitatud nõuetega.

Lisades 1–5 ja 7 sätestatakse raadioseadmete konkreetsed nõuded, mis jagunevad normatiivseks ja informatiivseks osaks. **Normatiivses osas** sätestatakse raadioseadmete kasutamise tingimused ja tehnilised nõuded (kasutatav raadiosagedusala, ribalaius, kiirgusnormid, modulatsioon) ning raadiosageduste planeerimise eeldused. **Informatiivses osas** esitatakse asjakohased harmoneeritud standardid, mida soovitatakse kasutada raadioseadmete nõuetele vastavuse hindamisel ja tõendamisel ning märgitakse ära teatise number, mis saadakse Euroopa Komisjoni teavitamisel.

Lisad 1–5 ja 7 vastavad Euroopa Komisjoni Telekommunikatsiooniseadmete vastavushindamise ja turujärelevalve komitee (ingl Telecommunications Conformity Assessment and Market Surveillance Committee, edaspidi TCAM) ja Raadiospektrikomitee (ingl Radio Spectrum Committee, edaspidi RSC) ühise tööühma 2008. a välja töötatud raadioliideste vormiga. Nõuded raadioseadmetele esitatakse raadioliidese vormil.

Eelnõu lisas 1 on võrreldes kehtiva määruse lisaga 1 tehtud järgmised muudatused:

- läbivalt on lisast välja jäetud viide kehtetule standardile „EN 60215“;
- läbivalt on lisas asendatud standard „EN 301 489-11“ selle standardi värskema verisooniga „EN 301 489-53“;
- punktis 1.8 (*Lühilaine (31 m) AM ringhäälingusaatja*) on kanali kasutustingimuse kirjelduses parandatud kirjaviga.

Eelnõu lisa 2 muudatused võrreldes kehtiva määruse lisaga 2:

- läbivalt on lisast välja jäetud viide kehtetule standardile „EN 60215“;
- punktis 2.7 (*Liikuva maaside simpleksseade 150 MHz alas*) on reall „planeeritud muudatused“ välja jäetud raadiosagedusala „150,95 MHz“, sellega viiakse lisa 2 vastavusse

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu [direktiiv \(EL\) 2022/2380](#), millega muudetakse direktiivi 2014/53/EL raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta (ELT L 315, 7.12.2022, lk 30–43).

⁵ Euroopa parlamendi ja nõukogu [direktiiv 2014/53/EL](#), raadioseadmete turul kättesaadavaks tegemist käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 1999/5/EÜ (ELT L 153, 22.5.2014, lk 62–106).

ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 26. oktoobri 2017. a määrusega nr 54 „Eesti raadiosagedusplaan“⁶ (edaspidi *ERSP*);

- punktis 2.8 (*TETRA tugijaam, repiiter, lüüs*) muudetakse operatiivraadioside teenistuste raadiovõrgu (ingl *Terrestrial Trunked Radio*, edaspidi *TETRA*) piirsagedusi raadiosagedusalades 380–389,9 MHz ja 390–399,9 MHz ning seetõttu jagatakse raadioliides kaheks. Uued piirsagedused on 380–385 MHz ja 390–395 MHz ning 385–389,9 MHz ja 395–399,9 MHz. Muudatuse eesmärk on eristada iseplaneeritavat Siseministeeriumi infotehnoloogia- ja arenduskeskusele eraldatud operatiivraadioside teenistuste raadiovõrku ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti planeeritavat tsiviilkasutuseks ettenähtud operatiivraadioside teenistuste raadiovõrku.
Seega lisatakse eelnõu lisa 2 punkt 2.8 (*TETRA tugijaam, repiiter, lüüs 380–385 MHz/390–395 MHz* alas) raadiosagedusala 380–385 MHz ja 390–395 MHz jaoks ning punkt 2.9 (*TETRA tugijaam, repiiter, lüüs 385–389,9 MHz/395–399,9 MHz* alas) raadiosagedusala 385–389,9 MHz ja 395–399,9 MHz jaoks;
- täiendatakse punktiga 2.12 (*Liikuva maaside võrgu tugijaam sagedusalas 410–430 MHz*), sellega viiakse raadioliidese nõuded vastavusse CEPT-i otsusega CEPT/ECC/DEC/(19)02⁷ ja ERSPiga;
- punktist 2.11 (eelnõu lisa 2 punkt 2.13) (*Liikuva maaside simpleksseade 440 MHz* alas) on välja jäetud kanalisammu kirjelduses olev piirang, sellega viiakse raadioliidese nõuded vastavusse CEPT-i otsusega CEPT/ECC/DEC/(19)02;
- punkti 2.14 (eelnõu lisa 2 punkt 2.16) raadioliidese nimetust muudetakse, uus nimetus on *liikuva maaside võrgu tugijaam sagedusalas 450 MHz* ja raadioliidese sisu (rakenduse, kanalisammu ja saatevõimsuse kirjeldus) viiakse kooskõlla CEPT-i otsusega CEPT/ECC/DEC/(19)02;
- punkt 2.17 (*GSM-R süsteemi raadioseade (tugijaam, repiiter)*) on eelnõu lisast 2 välja jäetud, sellega viiakse lisa kooskõlla Komisjoni rakendusotsusega (EL) 2021/1730⁸, mis käsitleb ühtlustatud raadiosagedusalade kasutamist raudtee mobiilseks raadiosideks. Muudatusega viiakse lisa kooskõlla ka ERSP-iga;
- punktides 2.18 (eelnõu lisa 2 punktis 2.19) (*MFCN tugijaam, repiiter 900 MHz sagedusalas*) ja 2.20 (eelnõu lisa 2 punktis 2.21) (*MFCN tugijaam, repiiter 1800 MHz sagedusalas*) on muudetud kanali kasutustingimuste kirjeldust ja kommentaari ning viiteid dokumentidele. Välja on jäetud viited kehtetutele Komisjoni rakendusotsustele 2011/251/EL⁹ ja (EL) 2018/637¹⁰ ning lisatud viide kehtivale Komisjoni otsusele (EL) 2022/173¹¹;
- punktis 2.21 (eelnõu lisa 2 punkt 2.22) (*MFCN tugijaam, repiiter 1900 MHz sagedusalas*) jäetakse kanali kasutustingimuse kommentaari lahtrist välja märges „Kasutamine lubatud

⁶ RT I, 01.12.2023, 8.

⁷ CEPT-i otsus CEPT/ECC/DEC/(19)02 „[ECC Decision of 8 March 2019 on Land mobile systems in the frequency ranges 68-87.5 MHz, 146-174 MHz, 406.1-410 MHz, 410-430 MHz, 440-450 MHz and 450-470 MHz](#)“.

⁸ Komisjoni [rakendusotsus \(EL\) 2021/1730](#), mis käsitleb paarissagedusalade 874,4–880,0 MHz ja 919,4–925,0 MHz ning paaritu sagedusala 1900–1910 MHz ühtlustatud kasutamist raudtee mobiilseks raadiosideks (ELT L 346, 30.9.2021, lk 1–9).

⁹ Komisjoni [rakendusotsus 2011/251/EL](#), millega muudetakse otsust 2009/766/EÜ sagedusalade 900 MHz ja 1800 MHz ühtlustamise kohta ühenduses üleeuroopalisi elektroonilisi sideteenuseid pakkuda võimaldavate maapealsete süsteemide jaoks (ELT L 106, 27.4.2011, lk 9–10).

¹⁰ Komisjoni [rakendusotsus \(EL\) 2018/637](#), millega muudetakse otsust 2009/766/EÜ (sagedusalade 900 MHz ja 1800 MHz ühtlustamise kohta ühenduses üleeuroopalisi elektroonilisi sideteenuseid pakkuda võimaldavate maapealsete süsteemide jaoks) osas, mis puudutab asjade interneti suhtes kohaldatavaid tehnilisi tingimusi (ELT L 105, 25.4.2018, lk 27–30).

¹¹ Komisjoni [rakendusotsus \(EL\) 2022/173](#), millega ühtlustatakse 900 MHz ja 1800 MHz sagedusalad selliste maapealsete süsteemide jaoks, millega on võimalik osutada liidus elektroonilise side teenuseid, ning tunnistatakse kehtetuks otsus 2009/766/EÜ (ELT L 28, 09.02.2022, lk 29–39).

01.01.2013 kehtinud sagedusloaga määratud tehnilistel tingimustel“, sellega viiakse raadioliides kooskõlla ERSP-iga;

- punktist 2.22 (eelno lisa 2 punkt 2.23) on välja jäetud viide kehtetule standardile „EN 60950-1“;
- punkti 2.24 (eelno lisa 2 punkt 2.25) on täiendatud standardiga „EN 62368-1“.

Eelno lisa 3 muudatused võrreldes kehtiva määruse lisaga 3:

- punktid 3.1 (*Ringsuunaline raadiomajakas ja lokaator-raadiomajakas*) ja 3.2 (*Marker*) on eelno lisast 3 välja jäetud, sellega viiakse käesolev lisa vastavusse ERSP-iga;
- punktis 3.4 (eelno lisa 3 punkt 3.2) kustutatakse viide kehtetule dokumendile „EUROCAE ED-114“ ja lisatakse viide kehtivale dokumendile „EUROCAE ED-114B“;
- punkti 3.6 (eelno lisa 3 punkt 3.4) täiendatakse VHF raadioside modulatsioonidega „D8PSK (VDL Mode 2)“ ja „GFSK (VDL Mode 4)“;
- punktis 3.8 (eelno lisa 3 punkt 3.6) muudetakse raadioliidese nimetust – uus nimetus on *õhusõiduki kaugusemõõtja (DME)*, et viia raadioliidese nimetus kooskõlla Rahvusvahelise Tsiivlennunduse Organisatsiooni (ingl International Civil Aviation Organization, ICAO) dokumentidega.

Eelno lisa 4 muudatused võrreldes kehtiva määruse lisaga 4:

- punkt 2.17 (*Paiksed raadioliinid sagedusalas 26 GHz*) on eelno lisast 4 välja jäetud, kuna lähtudes ERSP-ist võis nimetatud sagedusalas kasutada paikseid raadioliine kuni 31. jaanuarini 2021. See tähtaeg on saabunud ja sagedusala antakse nüüd maapealse elektroonilise side teenuse osutamise süsteemi (ingl Mobile/Fixed Communications Networks, MFCN) kasutusse. Muudatus on kooskõlas ERSP-iga;
- punkt 2.26 (*BWA ja paiksed raadioliinid sagedusel 42 GHz*) on eelno lisast 4 välja jäetud, et vabastada sagedusala 5G tehnoloogia jaoks tulevikus. Muudatus on kooskõlas CEPT-i uue otsusega CEPT/ECC/DEC/(22)06¹² ja ERSP-iga;
- punkt 2.29 (*Paiksed raadioliinid sagedusel 58 GHz*) on eelno lisast 4 välja jäetud, kuna CEPT-i soovitus CEPT/ECC/REC/(09)01¹³ on tunnistatud kehtetuks, seega ei kuulu see ala enam paiksetele raadioliinidele. Muudatus on kooskõlas ERSP-iga;
- punkt 2.30 (*Paiksed raadioliinid sagedusel 65 GHz*) on eelno lisast 4 välja jäetud, kuna CEPT-i soovitus CEPT/ECC/REC/(05)02¹⁴ on tunnistatud kehtetuks, seega ei kuulu see ala enam paiksetele raadioliinidele. Muudatus on kooskõlas ERSP-iga.

Eelno lisas 5 on võrreldes kehtiva määruse lisaga 5 parandatud CEPT-i soovitusel kirjapilt õigeks.

Eelno lisast 7 on võrreldes kehtiva määruse lisaga 7 jäetud välja punkt 7.1 (*Mereside VHF-käsiraadiojaam veesõidukil*), kuna käsiraadiojaamade kasutamiseks ei pea mereohutuse huvides sagedusluba olema.

3. Eelno vastavus Euroopa Liidu õigusele

Eelno on vastavuses:

¹² CEPT-i otsus CEPT/ECC/DEC/(22)06 „[ECC Decision of 18 November 2022 on harmonised technical conditions for Mobile/Fixed Communications Networks \(MFCN\) in the band 40.5-43.5 GHz](#)“.

¹³ CEPT-i soovitus CEPT/ECC/REC/(09)01 „[ECC Recommendation of 2 February 2009 on use of the 57-64 GHz frequency band for point-to-point Fixed Wireless Systems](#)“

¹⁴ CEPT-i soovitus CEPT/ECC/REC/(05)02 „[ECC Recommendation of 24 June 2005 on use of the 64-66 GHz frequency band for Fixed Service](#)“.

- Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2014/53/EL, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga (EL) 2022/2380 ning
- määruse eelnõu tekstis esitatud teiste Euroopa Liidu õigusaktidega.

4. Määruse mõjud

Eelnõuga kavandatavatel muudatustel ei ole sotsiaalset, sealhulgas demograafilist mõju ning mõju riigi julgeolekule ja välissuhetele, samuti mõju elu- ja looduskeskkonnale ning regionaalarengule. Samuti puudub mõju riigiasutuste ja kohaliku omavalitsuse korraldusele.

Määruse rakendamise tulemusena on Eesti raadiosidealased õigusaktid ühtlustatud rahvusvaheliste (raadiosidealaste) õigusaktidega. Määruses sätestatud nõuete järgimisel on tagatud häirepuhtus ja raadioseadmete koostoime ning raadioseadmete kasutamine on ohutu.

Määrusega ei piirata olemasolevate raadiosagedusi kasutatavate isikute õigusi, kuna sagedusloa alusel kasutatavatele raadioseadmetele tehniliste lisanõuete kehtestamine ja kehtivate nõuete muutmine ei mõjuta olemasolevate sageduslubade kehtivust ega nendega sätestatud nõudeid.

5. Määruse rakendamisega seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Eelnõu rakendamine ei eelda lisategevusi, sest sagedusloa alusel kasutatavatele raadioseadmetele täiendavate tehniliste nõuete kehtestamine ja kehtivate nõuete muutmine ei mõjuta sageduslubade kehtivust ega nendega määratud nõudeid.

Määruse rakendamine ei nõua riigieelarvest lisaraha ega ole ette näha riigieelarve tulude suurenemist.

Samuti ei nõua määruse rakendamine lisaraha isikutelt, kelle tulud ja kulud on väljaspool riigieelarvet.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras. ESS § 20 lõikest 5 tulenevat üleminekuaega ei rakendata, sest tegemist on raadioseadmetega ja nende rahvusvaheliselt ühtlustatud tehniliste parameetritega.

7. Eelnõu kooskõlastamine, huvirühmade kaasamine ja avalik konsultatsioon

Määruse eelnõu esitati eelnõude infosüsteemi (EIS) kaudu [23-1345](#) kooskõlastamiseks Kaitseministeeriumile ja Siseministeeriumile ning arvamuse avaldamiseks Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidule (ITL).

Kaitseministeerium ja Siseministeerium kooskõlastasid eelnõu vaikumisi ning ITL ei esitanud eelnõule arvamust.

Kuna määrus sisaldab tehnilist normi, siis teavitati toote nõuetele vastavuse seaduse § 43 lõike 1 kohaselt määruse eelnõust (teatise nr [2023/0640/EE](#)) Euroopa Komisjoni ja Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriike.

Saksamaa esitas eelnõule märkused¹⁵, millega on eelnõus arvestatud.

¹⁵ <https://europa.eu/webtools/rest/html2m/output/html2m-1711012201-vewgi.pdf>.